

Second hand- rapporten 2024.

Tar tempen på second
hand-marknaden.

MYRORNA

I över 125 år har Myrorna samlat in och sålt prylar och plagg second hand. Vi är en av Sveriges största och äldsta second hand-aktörer och vi verkar dagligen för en mer hållbar och medmänsklig värld.

Att återanvända det som redan är producerat för att spara på jordens resurser är mer relevant än någonsin. Och nu kan vi se att svenskarna börjar agera. I en undersökning vi gjorde 2018 var inställningen till second hand sval, 72 % svarade till exempel att de inte handlat kläder second hand. 2023 kan vi se att svenskarna inte bara har ändrat attityd, de har också gått från ord till handling. Idag uppger så många som 75 % att de faktiskt har handlat kläder eller prylar second hand det senaste året.

Betyder det att om ytterligare fem år handlar alla svenskar kläder och prylar second hand? Det tror vi! Och även om det inte betyder att vi är framme vid 100 % cirkulär konsumtion, är det en bra bit på rätt väg.

Vi är övertygade om att cirkularitet är framtiden, och second hand är en grundpelare som handeln kommer att stå på. I den här rapporten tar vi tempen på hur människor handlar second hand i Sverige idag, var och vad man handlar, varför man väljer second hand och vad man faktiskt gör med sakerna man inte längre använder.

Trevlig läsning!

Innehållsförteckning.

Vilken framtid möter vi?	5
Vad säger experterna?	6
Svensk second hand-handel idag.	7
Varför växer second hand-handeln?	8
Gör det någon skillnad?	9
Det här handlar vi second hand.	11
Second hand i butik – en upplevelse?	12
Vad gör vi med sakerna vi inte längre använder?	14
Efterord av Myrornas VD Caroline Andermatt.	16

Om undersökningen

Undersökningen är genomförd av Insight Distillery i Norstats onlinepanel på uppdrag av Myrorna. Under perioden 30 november – 11 december 2023 har sammanlagt 1 019 intervjuer genomförts online med män och kvinnor i åldrarna 15–80 år i Sverige. Norstats panel är representativ vad gäller kön, ålder och geografi.

Om Myrorna

Myrorna är en av Sveriges största och mest välkända second hand-aktörer, med ett 30-tal butiker över hela landet och en webbshop med över 1 000 auktioner i veckan. Vi är störst när det gäller att samla in kläder och prylar som kan återanvändas. Verksamheten fungerar som vilken butikskedja som helst med budget, krav på försäljning och ekonomiskt överskott. Myrornas ekonomiska överskott går till Frälsningsarméns sociala arbete för människor i utsatthet i Sverige.

20 miljarder

omsätter second hand-branschen
per år.

9 kg

textilier slänger svensken varje
år i soptunnan.

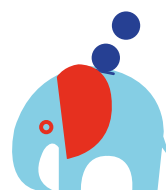
50 nya plagg

per person köper vi i Sverige,
varje år!

1 094 kr

spenderar den genomsnittlige
shopparen årligen på second
hand-plagg.

78 %

anser att vi måste handla second hand
för att hantera klimatproblemet.

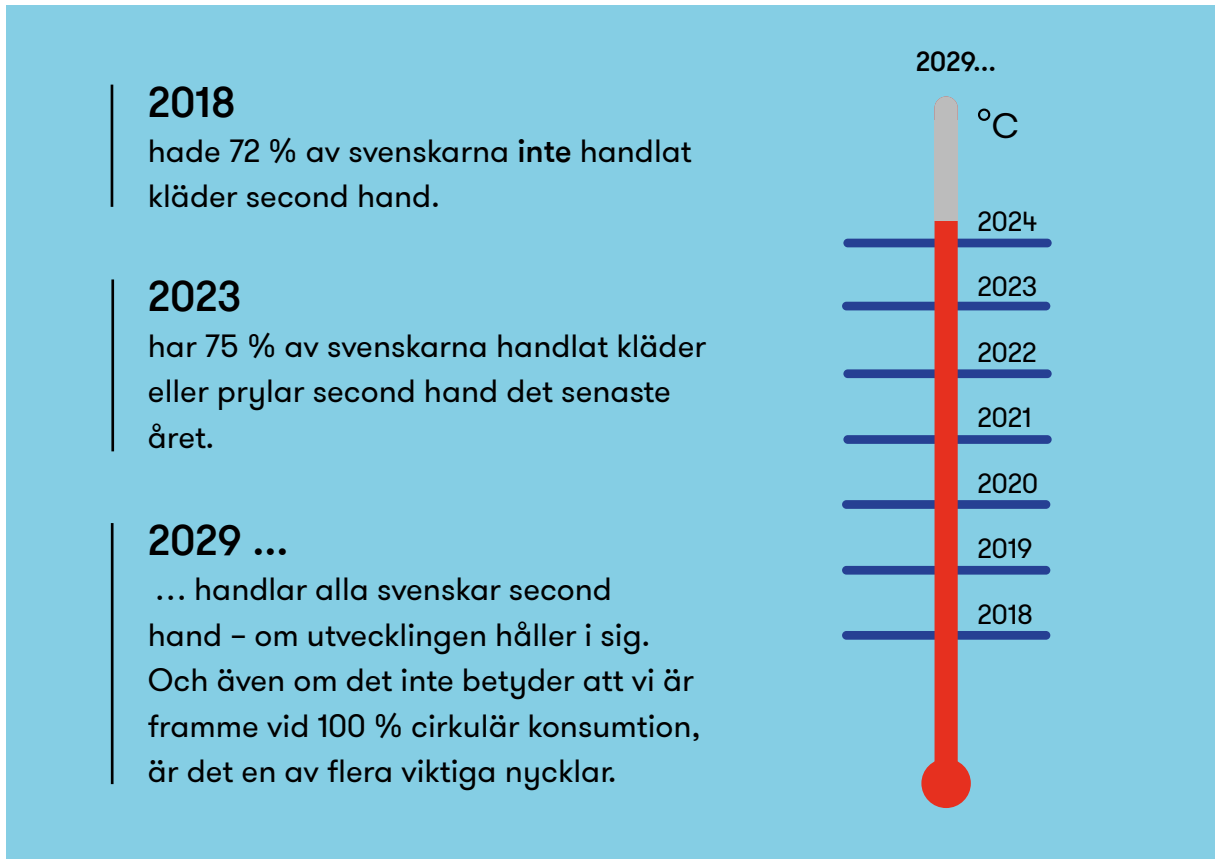

75 %

av svenskarna har handlat
second hand det senaste året.

Vilken framtid möter vi?

Svenskarna verkar ha gjort en helomvändning. Från att vara lite tveksamma till second hand till att omfamna den – på bara fem år! Svensk Handel räknar med att second hand-branschen kommer växa med 1,5 miljarder kronor per år, i Myrornas butiker går försäljningen stadigt upp och vi ser att nya målgrupper hittar oss hela tiden. Den cirkulära revolutionen har börjat, nu krävs det att modiga politiska beslut fortsätter att driva den positiva utvecklingen framåt. I snabbare takt.

Vad säger experterna?

Två handplockade experter med olika utgångspunkt i hållbarhetsfrågor har kommenterat ett avsnitt i rapporten ur deras perspektiv. Här är experterna som fått tycka till:

Foto: Isac Lundmark

Gabriella Wulff

Konsumtionsforskare, doktor i företagsekonomi och universitetslektor. Gabriella är specialiserad på textil- och modebranschen, och är ansvarig för forskarutbildningen i Textilt Management på Högskolan i Borås. Hon driver även ett forskningsprojekt om masspersonalisering av varor och tjänster inom klädbranschen.

Foto: Johanna Kvarnsell

Åsa Callmer

Åsa forskar bland annat om hur sociala relationer på olika sätt kan möjliggöra och/eller hindra minskad konsumtion och hållbara livsstilsval. Hon är intresserad av hållbar konsumtion och omställning på både individ- och samhällsnivå, och hennes doktorsavhandling *Making sense of sufficiency: Entries, practices and politics* handlar om tillräcklighet som idé, praktik och politik.

Svensk second hand-handel idag.

Vår undersökning, försäljningssiffror och samhällsutvecklingen generellt – mycket pekar på att öppenheten för att handla second hand ökar. Idag omsätter second hand-marknaden hela 20 miljarder om året, vilket är mer än någonsin.

Second hand växer också betydligt snabbare än nyhandeln, men utgör fortfarande bara en bråkdel av detaljhandeln totalt. Samtidigt ifrågasätter fler varumärken inom handeln linjära affärsmodeller, och pilottestar cirkulära koncept i mindre skala. Med över 125 år av cirkularitet i ryggen vet vi på Myrorna att en mer revolutionerande förändring behöver ske. Plagg och prylar som redan finns måste få ett längre liv. Och framtiden verkar ljus, om man ska tro vår undersökning. För yngre generationer har i ännu högre grad än de äldre anammat second hand som sin grej. Ju yngre man är, desto vanligare är det att ha köpt både kläder och prylar second hand, oavsett om det är i fysisk butik eller online.

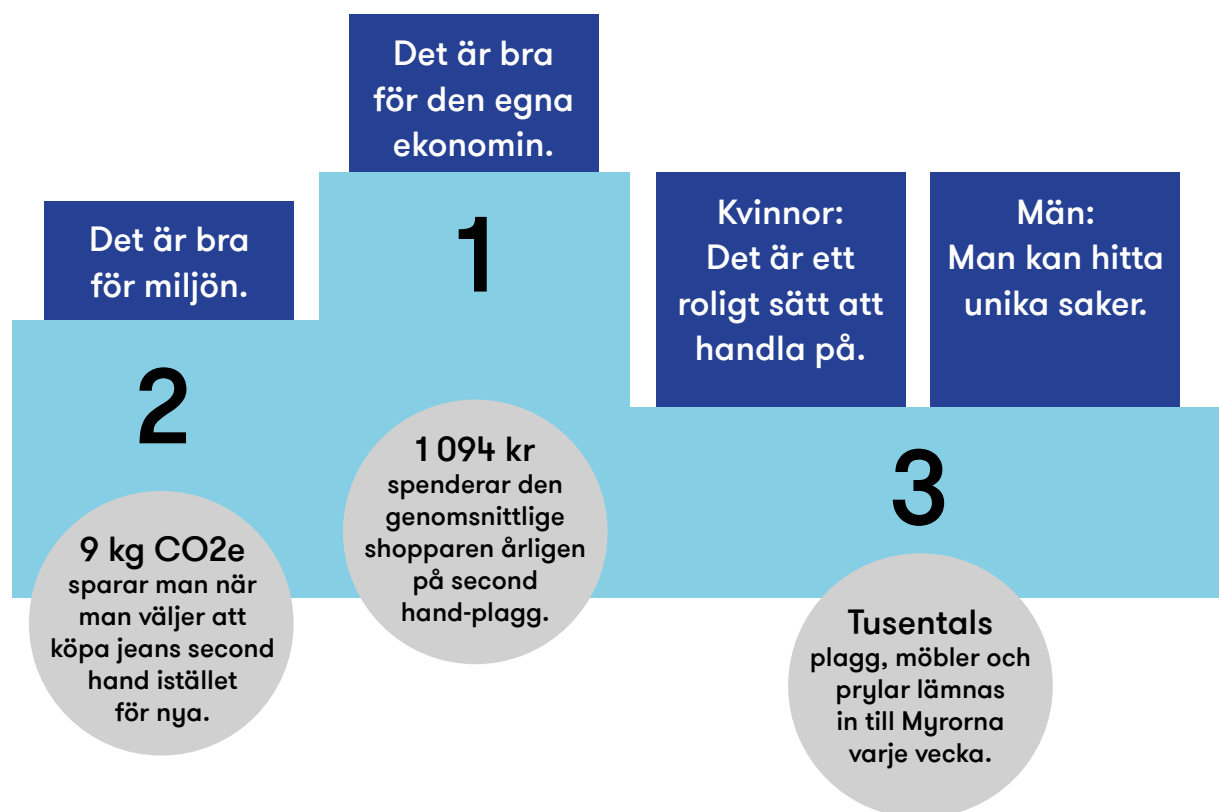
Gabriella Wulff är konsumtionsforskare, specialiserad inom textil- och modebranschen:

”Konsumentattityder och beteenden håller på att förändras. Det är inte längre ett fåtal, som inte har råd med nyproducerade kläder, som handlar second hand. I stället ser vi att second hand har blivit en hype som sprider sig i samhället och att det är förknippat med positiva värden. Att köpa second hand blir ett ställningstagande för miljö, människa och produkt.

Vi har på senare år blivit mycket mer medvetna om nackdelarna med en linjär ekonomi, där produkternas livslängd är begränsad, har låg användningsgrad och i många fall hamnar på en soptipp i utvecklingsländer. Jag tror att det sporrar konsumenter till att vilja göra annorlunda.”

Varför växer second hand-handeln?

Att second hand-marknaden växer så det knakar och att cirkulär konsumtion är ett måste för att minska vårt klimatavtryck råder det alltså inga tvivel om. Men vilka är våra starkaste drivkrafter? Varför väljer vi att handla second hand?

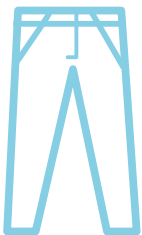
Gör det någon skillnad?

Hela 73 % av svenskarna känner en stor oro för klimatet och planetens framtid och 78 % anser att vi måste köpa och använda second hand-kläder och -prylar för att hantera klimatproblemet. Så, spelar det någon roll om du väljer second hand nästa gång du handlar? Svaret är ja – att välja second hand gör skillnad.

Om du köper en t-shirt second hand sparar du:

- 1 250 liter vatten
- 0,4 kilo kemikalier
- 2 kilo CO₂e-utsläpp

Om du köper ett par jeans second hand sparar du:

- 5 000 liter vatten
- 1,2 kilo kemikalier
- 9 kilo CO₂e-utsläpp

Om du köper en klänning second hand sparar du:

- 50 liter vatten
- 1,4 kilo kemikalier
- 15 kilo CO₂e-utsläpp

Källa: Naturskyddsföreningen.

Så här mycket har Myrornas kunder sparat 2023, bara genom att köpa hemtextil, skor och kläder hos oss:

14 224 ton CO₂e-utsläpp

1 582 ton kemikalier

3,3 miljarder liter vatten

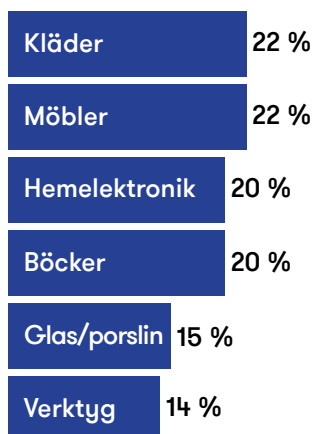
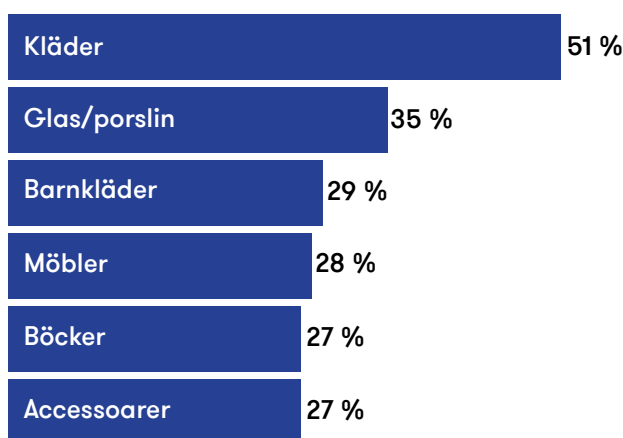
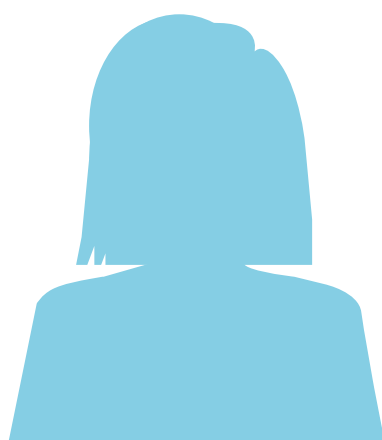

91 % köper second hand av ekonomiska skäl. Samtidigt svarar över hälften (64 %) att man väljer att köpa second hand för att få tag på plagg och prylar av bra kvalitet. Med andra ord efterfrågar svenskarna en kombination mellan prisvärdhet och kvalitet. Det bådär gott för ett cirkulärt samhälle!

Svenskarna köper i genomsnitt 50 nya plagg per person och år, för en genomsnittlig summa av 9 600 kr. 1 094 kr spenderar den genomsnittlige shopparen årligen på second hand-plagg. Enligt den uträkningen lägger vi alltså enbart en tiondel av vår klädbudget på second hand.

Det här handlar vi second hand.

Vad köper vi helst second hand? Listan toppas av kläder, glas, porslin, möbler och böcker. Män köper däremot skivor, hemelektronik och verktyg i högre utsträckning medan kvinnor handlar mer barnkläder och pryglar till hemmet.

Visste du att ...

Det man är minst sugen på att handla second hand är skor till sig själv, där över en tredjedel svarar att man inte ens kan tänka sig ett köp. Intressant tycker vi på Myrorna då vi 2023 sålde ca 180 000 par skor.

Second hand i butik – en upplevelse?

Den svenska e-handeln växer, inom second hand såväl som nyproduktion. Kommer e-handeln helt ta över när tekniken tillåter? Det verkar inte så, inte än åtminstone. Många föredrar att handla i butik, och särskilt stark verkar butiken stå sig när det kommer till just second hand.

65 % vill köpa second hand-prylar i butik, jämfört med 47 % online. Och 48 % vill köpa kläder i butik, jämfört med 29 % online. En trolig anledning är att många uppskattar shopping som en fritidsaktivitet, och mode som ett sätt att uttrycka sig och vara kreativ. Så många som 80 % svarar att de väljer second hand när de köper kläder eftersom det är ett roligt sätt att handla på. Butiken blir i större utsträckning en upplevelse, en plats att umgås och ägna sig åt sin hobby. Samtidigt är det praktiskt att kunna prova storlek och passform på unika och personliga plagg i butiken. Och att man kan få tag på unika saker är något som 77 % svarar att de uppskattar med just second hand.

Åsa Callmer är konsumtionsforskare, specialiserad inom (o)hållbar konsumtion:

”Många människor uppskattar att handla second hand bland annat för att det erbjuder en annan slags upplevelse än att handla nytt. Dels går det att handla med lite bättre samvete eftersom man inte köper ett nytt plagg eller en ny pryl som har producerats under förhållanden som skadar både miljö och människor, dels köper man kläder och saker som har en historia. Att leta fynd och kombinera dessa till en personlig stil är något helt annat än att shoppa nyproducerad fast fashion och många second hand-konsumenter ser det som en viktig del av sin identitet.

Jag tror att upplevelsen kan spela en stor roll för att få fler intresserade av second hand. Sådant som att butiken behöver uppfattas som fräsch och att det ska finnas ett stort utbud är viktigt för att locka nya grupper. Insikten att det faktiskt går att hitta nästan allt begagnat är viktig för att fler ska lockas att köpa second hand i stället för nytt.

Men för mig som specialist inom hållbar konsumtion är det centralt att påpeka att steget mellan att börja handla second hand till att anamma en cirkulär livsstil är långt! För att ta steget till en cirkulär livsstil behöver second hand i större utsträckning ersätta köp av nyproducerat. Annars köper man ju totalt sett mer, och för att en cirkulär ekonomi ska vara långsiktigt hållbar behöver den totala mängden varor som produceras och konsumeras minskas.”

”

Butiken är som ett utflyktsmål för många, speciellt på helgerna. Många kommer tillsammans med vänner, stannar i flera timmar, och småpratar medan de kollar runt. Ett härligt sätt att spendera en lördag helt enkelt.

Susanna Johansson Järdö, butikschef på Myrorna i Ropsten

”

Vad gör vi med sakerna vi inte längre använder?

Redan 2018 undersökte vi hur svenskarna använder prylar och plagg de redan äger. Alldeles för lite, blev svaret. 89 % sa då att de hade kläder hemma som de inte använde, och för prylar var motsvarande siffra 83 %. Enligt Naturvårdsverket köper vi i genomsnitt 14 kilo nya kläder och textilier per person och år i Sverige – ungefär 50 plagg. Men mycket av det vi köper används alltså inte. Man kan, tyvärr, gissa att mycket ligger långt in i garderober och förråd. Men vad händer med alla plagg och prylar som vi gör oss av med?

86 %

säger att de skänker eller säljer sina begagnade kläder och prylar.

72 %

av de som skänker eller säljer föredrar att skänka framför att sälja.

Äldre skänker

Högst andel som vill skänka finns i åldersintervallet 66–80 år.
(60 %)

Yngre säljer

Högst andel som vill sälja finns i åldersintervallet 26–35 år.
(56 %)

Kvinnor vs. män

Kvinnor skänker i högre grad än män.

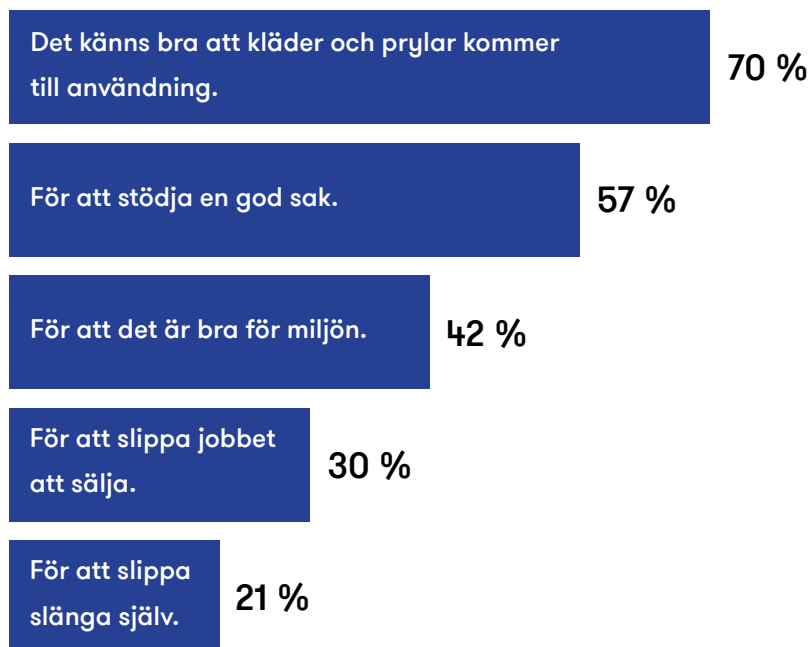
Vi skänker minst en gång om året

En majoritet skänker kläder till second hand minst en gång om året.

En bra magkänsla

För att ens prylar får fortsatt liv, för att det är bra för miljön eller för att stödja en god sak? Drivkrafterna att skänka till second hand är många. För en majoritet känns det bra att kläder och prylar kommer till fortsatt användning, men det ena behöver inte utesluta det andra. Faktum är att många instämmer i samtliga påståenden nedan. Så vad är den gemensamma nämnaren? Kanske att det känns bra i magen, helt enkelt!

Varför skänker du kläder och prylar till second hand?

Känner du igen dig?

- De flesta rensar sin garderob högst två gånger om året.
- Yngre rensar oftare än äldre.
- Vi rensar garage och förråd vartannat år eller ännu mer sällan. Även här rensar yngre oftare än äldre.
- Kvinnor rensar över lag oftare hemma än män.

Efterord av Myrornas VD Caroline Andermatt.

Omställningen till en cirkulär ekonomi brådskar och vi måste öka takten. Jordens resurser håller på att ta slut och många förstår allvaret. Som vi ser har många också börjat agera, men vi behöver hjälp av politiken för att snabba på takten. Cirkulär ekonomi och hållbar handel kan inte längre vara ett sidospår på den politiska agendan utan behöver prioriteras högst.

För det första måste det skapas förutsättningar från politiskt håll för att snabbare göra det lönsamt för de företag och organisationer som nu driver eller vill driva den cirkulära utvecklingen framåt. Genom mer pengar till forskning, innovation och företagande kan vi skapa möjligheter inom Sveriges gränser för att sortera, ta vara på, återanvända och återvinna råvaran, det vill säga t-shirten eller kaffekoppen, oavsett om den är hel eller trasig. Vi måste sluta exportera i den utsträckningen vi gör och i stället satsa på utveckling, så att vi i Sverige blir konkurrenskraftiga.

För det andra behöver vi börja mäta effekten av de val vi gör i vardagen. För att i snabbare takt öka den cirkulära omställningen behöver du, jag och alla andra i Sverige få se ett kvitto på att hur vi väljer att handla faktiskt gör skillnad. Vi behöver få se, ta och känna på hur mycket vi faktiskt har minskat vår klimatpåverkan, på årsbasis, eller varför inte varje månad? Känslan blir lätt annars att vi trevar i ett stort svart hål och känner att det inte längre spelar någon roll vad vi gör.

Med den här rapporten vill vi visa ett exempel på att vi är på väg åt rätt håll när det gäller inställning till att handla mer hållbart och att vi tillsammans kan göra skillnad.

Så, om ytterligare fem år, 2029, hoppas och tror vi att 100 % av svenskarna svarar att de handlat second hand det senaste året. Vi kommer att fortsätta göra allt vi kan för att det ska bli så. Hoppas att ni är med oss på resan dit.

Caroline Andermatt,
VD Myrorna